

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ І ТУРИЗМУ УКРАЇНИ

Державний методичний центр навчальних закладів
культури і мистецтв України

ПОСТАНОВКА ГОЛОСУ

Програма
для вищих навчальних закладів культури і мистецтв
I-II рівнів акредитації

Спеціальність “Музичне мистецтво”
Спеціалізація “Хорове диригування”

Київ – 2006

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ І ТУРИЗМУ УКРАЇНИ

Державний методичний центр навчальних закладів
культури і мистецтв України

ПОСТАНОВКА ГОЛОСУ

Програма
для вищих навчальних закладів
культури і мистецтв I–II рівнів акредитації

Спеціальність
“Музичне мистецтво”

Спеціалізація
“Хорове диригування”

Київ 2006

ПОСТАНОВКА ГОЛОСУ

Програма для вищих навчальних закладів культури і мистецтв І–ІІ рівнів акредитації. – Київ: “Фірма “ІНКОС”, 2006. – 20 ст.

Укладач	Н. М Цибулько – викладач Сумського вищого училища мистецтв і культури ім. Д. С. Бортнянського
Рецензенти:	О. Г. Стахевич – доктор мистецтвознавства, професор Сумського педагогічного університету ім. А. С. Макаренка Н. Є. Гребенюк – професор Харківського державного університету ім. І. П. Котляревського, доктор мистецтвознавства
Відповідальний за випуск	А. І. Ткаченко
Редактор	Л. М. Трачук

© Державний методичний центр навчальних закладів культури і мистецтв, 2006
© Цибулько Н. М., 2006

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Вивчення предмету “постановка голосу” у музичних училищах та училищах мистецтв і культури є невід’ємною частиною професійної підготовки диригентів академічного (народного) хору. Цей предмет передбачає:

- оволодіння учнями основними принципами та прийомами правильного звукоформування;
- розвиток навичок вокального виконавства;
- надбання правильних орієнтирів у звучанні співацьких голосів.

Вокально-технічний розвиток студентів здійснюється при систематичній роботі над створенням правильного співацького звучання у середньому діапазоні. З перших кроків навчання слід прагнути чистоти інтонації, осмисленого виконання, виховувати увагу та волю учня, розглядаючи спів як психофізіологічний творчий процес. Викладач повинен формувати ідейно-художнє світосприймання студента на матеріалі народних пісень, творів українських, російських, зарубіжних класиків та сучасних композиторів, розвивати у студента навички розбору ідейно-художнього змісту музичного твору.

Навчальним планом на заняття з постановки голосу відводиться одна година на тиждень для забезпечення більш систематичного контролю за розвитком голосу учня, а також, уникаючи вокального перевантаження, доцільне проведення двох занять по 0,5 академічні години на тиждень.

В основному учні починають займатися вокалом у мутаційний період, у 14–15 років. Для цього періоду характерне зникнення верхніх тонів, швидка втома голосу, детонація, сипота. Займаючись з такими учнями, викладач повинен бути особливо уважним та обережним, підтримувати зв’язок з лікарем-ларингологом. Діапазон юнацького голосу розширюється повільно, сила голосу збільшується незначно. Не слід “тягнути” голос передчасно “уверх” або “вниз”, тому у рекомендованому репертуарному списку вокальні твори надані з урахуванням діапазону юнацьких голосів.

Метою занять у класі сольного співу є підготовка учнів до діяльності диригента хору (як дитячого, так і дорослого), набування вокально-технічних навичок, вміння слухати голоси, правильно настроювати хор (однорідне звучання).

Основною формою організації навчальних занять є урок.

Вправи, рекомендовані студентам, повинні відповідати їх технічному та музичному розвитку, підбиратися з урахуванням наявних вокальних даних.

Вокалізи готують студентів до роботи над музичними творами з текстом та є учбово-педагогічним матеріалом для подолання технічних труднощів. Для виразнішого виконання вокалізів рекомендується ставити перед учнем різні емоційні задачі. Спів вокалізів у супроводі фортепіано сприяє також розвитку відчуття ансамблю.

Важливою складовою частиною вокально-педагогічного репертуару є народні пісні. Виконання їх *a cappella*, обов'язкове для всіх чотирьох курсів, прищеплює навички самоконтролю, дозволяє слідувати за чистотою інтонації.

Під час співу вокальних творів з текстом, вокально-технічна сторона виконання повинна бути підпорядкована художньо-виконавським задачам, осмисленій та виразній передачі змісту твору.

З початку навчання виконавські задачі повинні бути дуже прості, а далі, у процесі формування навичок, поступово ускладнюватися та протягом всього навчання повинні відповідати можливостям студента.

Індивідуальні плани складаються на початку кожного півріччя. Для учнів нового прийому – через місяць після початку занять. В індивідуальних планах дається коротка характеристика учня до початку кожного навчального року, ставляться задачі по оволодінню вокально-технічними та виконавськими навичками, оговорюється репертуар.

ВИМОГИ ПО КУРСАХ

I курс

Протягом першого року навчання викладач вивчає професійні можливості студента, увагу, роботоздатність, вокальне сприймання. Робота з учнем I курсу ведеться у середньому регістрі, вправи підбираються індивідуально і направлені на виправлення недоліків у звукоформуванні:

- кволість дихального апарату, що призводить до неточного інтонування;
- занадто відкритий звук;
- глухий глибокий звук;
- носовий звук;
- форсований звук;
- “під’їзд” до звуків, тремоляція звука.

У результаті першого року навчання студент за допомогою викладача повинен:

- добитися правильної установки корпусу, звільнити м’язи обличчя, щелепи, шиї, добитися вільного положення гортані під час співу;
- навчитися правильно формувати співацькі голосні та приголосні на середині діапазону;
- осмислено та виразно співати вокалізи, найпростіші вокальні твори з текстом, народні пісні *a cappella*, добиваючись чистоти інтонації.

Протягом навчального року студент повинен пройти: 3–4 вокалізи, 2–3 твори з текстом, 1 твір з дитячого репертуару, 2–3 народні пісні.

II курс

На II курсі продовжується робота над звукоформуванням на основі координації окремих частин голосового та артикуляційного апарату. Особливу увагу слід звертати на організацію співацького дихання, яке повинно формуватися поступово в координаційному зв’язку з розвитком інших м’язів голосового апарату, на вирівнювання регістрів.

Протягом другого року навчання студент повинен:

- удосконалювати володіння співацьким диханням та закріплювати відчуття опори звука, навички високої позиції звучання;

- удосконалювати навички артикуляції та дикції;
- контролювати чистоту співацької інтонації, якість звучання (елементарний аналіз співацького процесу);
- розвивати вокально-виконавські навички;
- формувати навички співання народних пісень *a cappella* та нескладних творів з текстом під власний акомпанемент.

Вокально-художній репертуар для учнів другого курсу дещо ускладнюється (форма, зміст), але при виборі творів слід уникати занадто широкого діапазону та емоційного перевантаження, яке призводить до форсування звуку.

Протягом навчального року учень повинен пройти 2–3 вокалізи, 3–4 твори з текстом (один з них нескладний під власний супровід), 2–3 народні пісні *a cappella*.

На контрольному уроці в кінці IV семестру студент повинен виконати: 1 вокаліз, 2 твори з текстом – твір сучасного композитора і обробка народної пісні.

III курс

Навчання на III курсі передбачає розвиток вокального слуху, вокально-технічних та виконавських навичок, вміння аналізувати співацький процес і, по можливості, використовувати здобуті знання на практиці.

Упродовж року студент повинен пройти: 2–3 вокалізи, 2–3 нескладні арії, 3–4 романси (один з них під власний акомпанемент), 2–3 твори сучасних композиторів, 2–3 народні пісні *a cappella*, 2–3 ансамблі (дуети, тріо, квартети).

По закінченні кожного семестру з предмету “Постановка голосу” викладачем виставляється підсумкова оцінка успішності студента на основі оцінок поточного обліку знань.

Підсумкова оцінка за семестр враховується нарівні з екзаменаційною оцінкою.

IV курс

На IV курсі продовжується індивідуальна робота з розширення діапазону голосу, вирівнюванню звучності, розвитку чіткої дикції, рухливості голосу (гами мажорні, мінорні у прискореному русі, арпеджіо, форшлаги, групетто тощо), оволодінню динамічними відтінками (пі-

но, форте), придбанню навиків декламаційної виразності зі збереженням опори звука, формуванню гарного вокального звучання на основі високої співацької позиції.

Упродовж семестру студент повинен пройти 1–2 вокалізи, 1–2 арії, 3–4 романси, 2–3 народні пісні.

На контрольному заліку наприкінці 7 семестру студент повинен виконати 2–3 твори за вибором, а також відповісти на 1–2 запропонованих запитання з вокальної методики.

Список питань з методики навчання співу

1. Дати характеристику початкової роботи над голосом.
2. Проаналізувати значення слова при звукоутворенні.
3. Гігієна та режим співацького голосу.
4. Оцінка значення вокальних навичок.
5. Характеристика підліткового голосу в період мутації.
6. Співацька артикуляція і дикція.
7. Психофізіологічний аналіз музично-вокального слуху.
8. Характеристика вокальної функції голосових зв'язок.
9. Дати оцінку засобам розвитку вокальної техніки.
10. Проаналізувати значення музично-слухового виховання співака.
11. Оцінка співацької позиції (резонансного пункту).
12. Дати характеристику вирівнювання та розвитку діапазону.
13. Співвідношення і взаємозв'язок слова і музики у вокальних творах.
14. Літературний текст і музика.

Орієнтований репертуарний список

I курс

Вокалізи

<i>Абт Фр.</i>	Вокалізи: №№ 1–8 (для середніх і низьких голосів).
<i>Ваккаї Н.</i>	Практичний метод італійського співу: №№ 1–5 (для високих і середніх голосів).
<i>Соколовський Н.</i>	Вокалізи зошит I: №№ 1–8 (для середніх і низьких голосів).
<i>Трояновська А.</i>	50 вокальних етюдів на основі народних пісень: №№ 1–10 (для високих і середніх голосів).

Твори російських композиторів

<i>Аляб'єв О.</i>	“Зимняя дорога”, “Незабудка”.
<i>Гречанинов О.</i>	“Про теленочка”, “Идет коза”, “Солнышко”.
<i>Глінка М.</i>	“Не щебече соловейко”, “Не пой, красавица, при мне”.
<i>Кюї Ц.</i>	“Зима”, “Май”.
<i>Лядов А.</i>	“Гуленьки”, “Колискова”.
<i>Яковлев О.</i>	“Зимний вечер”.

Твори сучасних композиторів

<i>Александров О.</i>	Дитячі пісні на народні тексти (для середніх голосів): “Как без дудки, без дуди”, “Жук”, “А кто у нас умный”, “Уж ты, зимушка, зима”, “Как на тоненький ледок”.
<i>Дунаєвський І.</i>	“Доброе утро”, “Осенняя песня”, “Дуй, пастух, в дудочку” (для високих голосів).

Твори зарубіжних композиторів

<i>Бах І.</i>	“Уходит день”, “За рекою старый дом”, “Нам день приносит свет зари”.
<i>Бетховен Л.</i>	“Походная песня”, “Сурок”, “Волшебный цветок”.
<i>Брамс І.</i>	Обробки дитячих народних пісень.
<i>Гріг Е.</i>	“Старая мать”, “Цветы говорят”, “Лесная песня”.
<i>Мендельсон Ф.</i>	“Привет”.
<i>Моцарт В.</i>	“Тоска по весне”, “Рассказать ли в тишине”.
<i>Шуберт Ф.</i>	“Швейцарська пісня”, “К весне”.
<i>Шуман Р.</i>	“Мотылек”, “Небывалая страна”, “Совенок”.

Російські народні пісні у виконанні *a cappella*

<i>обр. А. Лядова</i>	“Земелюшка чернозем”, “Ах, баю, баю, баю”, “Гуленьки, гуленьки”, “Ай, на той горе калина стоит”, “В сыром бору еленька”, “Выходили красны девицы” ().
<i>обр. М. Римського-Корсакова</i>	“Во поле березонька стояла”, “Заинька, попляши”, “Ах, утушка луговая”, “Ай, на горе дуб, дуб”, “У меня ль во садочке”, “Ходила младешенька по борочку” ().
<i>обр. Ан. Александрова</i>	“Под яблонью веселой”, “На горе то калина”, “Эй, ухнем”, ().

Романси та пісні українських композиторів, обробки народних пісень

<i>Степовий Я.</i>	“Колискова”, “Утоптала стежечку”, “Зіронька вечірня”.
<i>Стеценко К.</i>	“Вечірня пісня”, “Стояла я і слухала весну”.
<i>Майборода П.</i>	“Тополина баркарола”, “Елегія”.
<i>Обр. А. Єдлічки</i>	“Чом, чом не прийшов”.
<i>Обр. М. Лисенка</i>	“Ой, ходила дівчина бережком”.
<i>Обр. В. Заремби</i>	“Дивлюсь я на небо”.
<i>Обр. В. Косенка</i>	“Грищо, Грищо, до роботи”.
<i>Обр. К. Скорохода</i>	“Ой ти дівчино зарученая”.

II курс

Вокалізи

<i>Глінка М.</i>	Вокальні етюди: №№ 1, 2, 3, 5, 6, 7, 8, 9 (для середніх голосів).
<i>Завалишина М.</i>	Чотири вокалізи (для високих голосів).
<i>Конконе Дж.</i>	50 вокалізів: №№ 1–11 (для середніх голосів).
<i>Лютген Б.</i>	Щоденні вправи. 20 маленьких вокалізів: №№ 1, 4, 5, 7, 9, 10 (для високих голосів).
<i>Соколовський Н.</i>	Вокалізи, зошит I: №№ 9–17 (для середніх і низьких голосів).

Твори російських композиторів

Високі голоси

<i>Аляб'єв О.</i>	“Увы, зачем она блистает”, “Я вижу образ твой”.
<i>Балакірев М.</i>	“Колискова пісня”, “Слышу ли голос твой”, “Среди цветов”.
<i>Варламов О.</i>	“Ты не пой, соловей”, “Я люблю смотреть в ясну ноченьку”, “Ты не пой, душа-девица”, “Белеет парус одинокий”, “Горные вершины”.
<i>Глінка М.</i>	“Ах ты, душечка, красна девица”, “Северная звезда”, “Ах ты, ночь ли, ноченька”.
<i>Даргомижський О.</i>	“Что мне до песен”, “Юноша и дева”, “В темну ночь, в чистом поле”, “Ох тих, тих”, “Как у нас на улице” – пісня Ольги із опери “Русалка”.
<i>Іполітов-Іванов М.</i>	“Желтенькая птичка”.
<i>Кюї Ц.</i>	“Тучка”, “Коснулась я цветка”.
<i>Римський-Корсаков М.</i>	“Пленившись розой, соловей”, “Мне грустно”.
<i>Танєєв С.</i>	“Колискова”.
<i>Чайковський П.</i>	“Бабушка и внучка”, “Весна” (“Травка зеленеет”), “Мой садик”, “На берегу”, “Весна” (“Уж тает снег”), “Колыбельная песня в бурю”.

Середні і низькі голоси

<i>Аляб'єв О.</i>	“Два ворона”.
<i>Аренський С.</i>	“Звезда блестящая скатилась с небес”.
<i>Балакірев М.</i>	“Не пенится море”, “Сосна”, “Утес”, “Рыцарь”.
<i>Варламов О.</i>	“Для чего летишь, соловушко”.
<i>Глінка М.</i>	“Что, красotka молодая”, “Забуду ль я”, “Что ты клонишь над водами”.
<i>Гурільов О.</i>	“Грусть девушки”.
<i>Даргомижський О.</i>	“Дайте крылья мне”, “Цветы полей”, “К славе”, “Не скажу никому”.
<i>Кюї Ц.</i>	“Царскосельская статуя”, “Майский день”.
<i>Рубінштейн А.</i>	“Певец”.
<i>Римський-Корсаков М.</i>	“Тихо вечер догорает”, “Ель и пальма”.
<i>Яковлев А.</i>	“Элегия” (“Когда душа...”).

Твори сучасних російських та українських композиторів, обробки народних пісень

Високі голоси

<i>Блантер М.</i>	Колискова (“Спи, мой хороший”), “Дубрава”.
<i>Дзержинський І.</i>	“Девичья песня”, “Соловьи”.
<i>Новіков А.</i>	“Размечтался солдат молодой”.
<i>Туліков С.</i>	“Курский соловей”.
<i>Шостакович Д.</i>	“Заря встает”, “Родина слышит”.
<i>Чишко О.</i>	“Лети, мое сердце, лети”.
<i>Мейтус Ю.</i>	“Сосна”, “Маленька балада”.
<i>Стеценко К.</i>	“Вечірня пісня”, “Дивлюсь я на ясній зорі”, “Стояла я і слухала весну”.
<i>Степовий Я.</i>	“Утоптала стежечку”.
<i>Лисенко М.</i>	“Не дивися на місяць весною”.
<i>Дичко Л.</i>	“Руки матері”.
<i>Білаш О.</i>	“Осінь роза”.
<i>Обр. Коцітинського А.</i>	“Ой зійди, зійди, ти зіронько та вечірняя”.
<i>Обр. Лисенка М.</i>	“Лугом іду, коня веду”.
<i>Обр. Санглера О.</i>	“Чи я в лузі не калина була”.
<i>Обр. Чишка О.</i>	“Чом, чом не прийшов”.
<i>Обр. Надєненко Ф.</i>	“Чорнії брови, карії очі”.

Середні і низькі голоси

<i>Аракішвілі Д.</i>	“На холмах Грузии”.
<i>Блантер М.</i>	“Рано-раненько”, “Песня о казачке”.
<i>Будашкін Н.</i>	“Шуми, моя нива”.
<i>Дунасвський І.</i>	“Доброе утро”, “Домой, домой”.
<i>Мяковський М.</i>	“Козача колискова”, “У родника”.
<i>Новіков А.</i>	“Скажи, сынок”.
<i>Пахмутова О.</i>	“Звезда рыбака”, “Нежность”.
<i>Прокоф'єв С.</i>	“Шел станицею казак”.
<i>Соловйов-Седой В.</i>	“Вечірня пісня”.
<i>Шапорін Ю.</i>	“Под вечер примолкла война”.
<i>Степовий Я.</i>	“Місяць ясененький”, “У долині село лежить”.
<i>Гайдєнко П.</i>	“Скажи мені”.
<i>Лисенко М.</i>	“Смутної провесни”.
<i>Обр. Лисенка М.</i>	“Ой ходила дівчина бережком”.
<i>Обр. Ржецької Л.</i>	“Така її доля”.
<i>Обр. Віленського М.</i>	“Стоїть явір над водою”.

Твори зарубіжних композиторів

Високі голоси

- Бетховен Л.
Брамс І.
Векерлен Ж.
Гріг Е.
Лотті А.
Манфроче Н. Ариетта
Перголезі Д.
Шуберт Ф.
Шуман Р.
- “Прощание Молли”, “Стремление”, “Люблю тебя”.
“В зеленых ивах дом стоит”, “Девичья песня”, “Под дождем”.
“Песня бабочки”, “Менуэт Мартини”.
“Карие глаза”, “В челне”, “С примулой”.
“О, повтори”, Ариетта.
“Сердце мое”.
“Если любишь”, “Три дня уже, как Нина”.
“Розочка на поле”, “Рыбачка”, “Форель”.
“Весенняя весть”, “Песочный человек”, “Воскресенье”.

Середні і низькі голоси

- Бетховен. Л.
Гендель Г.
Глюк Х.
Гуно Ш.
Гріг Е.
- “Милее всех был Джемми”, “Верный Джонни”, “Краса любимого села”.
“Если б ты знал”, арія із опери “Оттон”.
“Мне не страшны”, “Стынет, тоскует кровь”, арія Орфея із опери “Орфей”.
Романс Зібеля із опери “Фауст”.
“Заход соніца”, “Песня в горах”, “К родине”.

Романси та пісні українських композиторів

- Білаш О.
Гайдамака Г.
Жербін М.
Лисенко М.
Майборода Г.
Степовий Я.
Стеценко К.
- “Кленова алея”.
“Скажи мені”.
“В мой души пісень моря”.
“Смутної провесни”, “Ой, на горі ромен цвіте”.
“Була весна”.
“Утоптала стежечку”, “Як почушш вночі”.
“Дивлюсь я на ясній зорі”, “Стояла я і слухала весну”, “Сонце заходить, гори чорніють”.

Обробка українських народних пісень

- Єдлічка А.
Косенко В.
Лисенко М.
Колесса М.
Людкевич С.
- “Ой не ходи, Грицю”, “Шумить, гуде”.
“Баламуте”, “Взяв би я бандуру”.
“Ой ти, місяцю, зоре”, “Ой зійди, зійди ясен місяцю”.
“Про муху і комара”.
“Ой ти мій міленький”, “Ой ти дівчино зарученая”.

- Ревуцький Л.
Степовий Я.

“Ой, сусідко”, “Лист до матері”, “Не питай”.
“Ой кум до куми залицявся”, “Ой дівчина по гриби ходила”.
Пісня Одарки із опери “Запорожець за Дунаєм”.

III курс

- Глінка М.
Гречанінов О.
Завалішина М.
Зейдлер Г.

Пановка Г.

Раков Н.

Вокалізи

Вокальні етюди: №№ 4, 10, 11 (для середнього голосу).
Вправи і вокалізи (для середнього і низького голосів).
Вокалізи, №№ 1, 2, 3, 4, 7, 8 (для високих голосів).
Вокалізи, ч.2: №№ 11, 13, 14, 15, 16, 18 (для високих голосів).
24 вокалізи: №№ 9, 10, 11, 12, 13, 14 (для високих і середніх голосів).
10 вокалізів (для високого голосу).

Твори російських композиторів

Високі голоси

- Балакірев Н.
Бортнянський Д.
Глінка М.
Даргаміжський О.
Мусорський М.
Рахманінов С.
Римський-Корсаков М.
Чайковський П.
- “Мне ли, молодцу разудалому”, “Баркарола”, “Песня золотой рыбки”, “Шепот, робкое дыхание”.
Арія Саншетти із опери “Сын-соперник”.
“Зацветет черемуха”, “Венецианская ночь”, “Я помню чудное мгновение”, “К Молли”, “Адель”.
“Голубые глаза”, “Чаруй меня, чаруй”, “Песня рыбки”.
“По-над Доном сад цветет”, “С няней”, “Вечерняя песня”.
“Сон”, “Дитя, как цветок ты прекрасна”, “Сирень”.
“В темной роще замолк соловей”, “О чем в тиши ночей”, “На холмах Грузии”, “Не ветер, вея с высоты”.
“Растворил я окно”, “Нам звезды кроткие сияли”, “Я тебе ничего не скажу”, “Уноси мое сердце”, “Хотел бы в единое слово”.

Середні і низькі голоси

- Балакірев М.
Бородін О.
- “Среди цветов”, “Догорает румяный закат”.
“Спесь”, “Песня темного леса”, “Спящая княжна”.

<i>Даргомижський О.</i>	“Привет”, “Ночной зефир”, “Дайте крылья мне”, “Я помню глубоко”.
<i>Рахманінов С.</i>	“Утро”, “Полюбила я на печаль свою”.
<i>Тансєв С.</i>	“Не ветер, вея с высоты”, “Мое сердце – родник”.
<i>Чайковський П.</i>	“Слеза дрожит”, “Благославляю вас, леса”, “На нивы желтые”, “Ни отзыва, ни слова”.

Твори зарубіжних композиторів

Високі голоси

<i>Бах І.</i>	“Не печалься”.
<i>Брамс І.</i>	“Звучат нежнеє свирели”, “Песня девушки”.
<i>Белліні В.</i>	“Я рождена для скорби”, “О, дай мне снова радость”.
<i>Гаспаріні Ф.</i>	“С тобой расстаться”.
<i>Гріг Е.</i>	“Горе матери”, “К сестре”, “Розы”.
<i>Гайдн Й.</i>	“О, нежный звук”.
<i>Гендель Г.</i>	Арія Альміри із опери “Рінальдо”.
<i>Дворжак А.</i>	“Помню”.
<i>Дебюссі К.</i>	“Чудесный вечер”.
<i>Дуранте Ф.</i>	“Танец”, “Руку дай, дорогая”.
<i>Ліст Ф.</i>	“Как птичек звонок хор”.
<i>Моцарт В.</i>	“Фаналка”, “Моя цитра”, арія Керубіно (“Сердце волнуєт...”.) із опери “Весілля Фігаро”.
<i>Перголезі Дж.</i>	Арія Серпіни із опери “Служанка-госпожа”.
<i>Шоссон Е.</i>	“Бабочки”
<i>Шуберт Ф.</i>	“Куда?”, романс Олени із опери “Домашня війна”, “Блаженство”, “Благодарность ручью”.
<i>Шуман Р.</i>	“Весенняя ночь”, “На чужбине”, “Как утро, ты прекрасна”, “Лотос”, “Орешник”.

Середні і низькі голоси

<i>Бах І.</i>	“Жизнь хороша”, “В твою десницу“ (арія).
<i>Бетховен Л.</i>	“Прощание”.
<i>Гріг Е.</i>	“Сердце поэта”, “Избушка”.
<i>Шопен Ф.</i>	“Колечко”.
<i>Шуберт Ф.</i>	“К музыке”, “Бурное утро, ворон”.

Романси та пісні українських композиторів

<i>Лисенко М.</i>	“Хустиночка”, “Якби мені черевики”, “Утоптала стежечку”.
-------------------	--

<i>Лятошинський Б.</i>	“Там на берегу”.
<i>Майборода Г.</i>	“Запливай же, роженко весела”, “Гаї шумлять”.
<i>Майборода П.</i>	“Елегія”, “Тополина баркарола”.
<i>Надененко Ф.</i>	“Скажи мені, любий”, “Останні квіти”.
<i>Рождавська Ю.</i>	“Вітер з гаєм розмовляє”.
<i>Степовий Я.</i>	“Зіронецька вечірня”, “З журбою радість”, “Ой три шляхи широкії”, “Слово”.
<i>Білаш О.</i>	“Ви знаєте, як липа шелестить”.
<i>Буєвський В.</i>	“Ти плачеш”.
<i>Вериківський М.</i>	“Слышу ли голос твой”, “Коліскова”.
<i>Данькевич К.</i>	“Чого з’являєшся мені у сні”.
<i>Дичко Л.</i>	“Земле моя”, “Яблунева гілка”.
<i>Жербін М.</i>	“Не співайте мені сеї пісні”, “Прелюд-вокаліз”, “Дивлюсь я на ясній зорі”.
<i>Кос-Анатольський А.</i>	“Ранок”, “Сміються, плачуть солов’ї”, “Листи”, “Зоряна ніч”.
<i>Косенко В.</i>	“Старовинна пісня”, “Колодуб”, “Остання весна”, “Зимнее утро”.
<i>Колєсса М.</i>	“Тебе я вимріяв”.
<i>Лисенко М.</i>	“Огні горять”, “Садок вишневий коло хати”, “У мене був коханий, рідний край”, “Чого мені тяжко”, “Якби зустрілися ми знов”.
<i>Людкевич С.</i>	“Ой, вербо, вербо”, “Тайна”, “Подайте вістонецьку”.
<i>Майборода Г.</i>	“Гей, піду я в ті зелені гори”.
<i>Мейтус Ю.</i>	“Весна”, “Щастя”, “Куковали кукушки”.
<i>Степовий Я.</i>	“Дихають тихо акації ніжні”, “Не грай”, “У долині село лежить”, “Із-за гаю сонде сходить”.
<i>Стєценко К.</i>	“О, не дивуйсь”, “Літньої ночі”, “Чому?”.

Обробки українських народних пісень

<i>Барвінський В.</i>	“По садочку ходжу”, “Там на горі два дубки”.
<i>Данькевич К.</i>	“Повій, вітре, на Україну”.
<i>Кос-Анатольський А.</i>	“Не забувай сині гори”, “Ой літає соколенко”, “Ой прийшов я до двора”.
<i>Косенко В.</i>	“Удовицю я любив”.
<i>Коломієць А.</i>	“Та ой, сон, мати”.
<i>Лисенко М.</i>	“Дощик”, “Лугом іду, коня веду”.
<i>Людкевич С.</i>	“Ой, співаночки мої”, “Зажурилась бідная удівонька”, “Чи се тая криниченька”.

- Лятошинський В.* “Ой у полі при дорозі”, “Ой не шуми, луже”, “Ой зацвіла червона калина”, “Ой на гору козак воду носить”, “Якби мені не тиночки”.
- Ревуцький Л.* “Сонечко” (збірник дитячих пісень), “Їхав стрілець на війноньку”, “На вулиці скрипка грає”, “Чуєш, брате мій”.

IV курс

Вокалізи

- Конконе Дж.* Вокаліз № 19 (із збірника під редакцією Бахуташвілі), вокалізи: №№ 17, 19, 24 (зошит “50 вокалізів Конконе”).
- Абт Г.* Вокалізи: №№ 3, 5, 7, 8, 9.

Твори російських та зарубіжних композиторів

Високі голоси

- Аракішвілі Д.* “В царство розы и вина приди”, “Тихая, звездная ночь”, “Догорела зоря”.
- Аренський С.* Песня певца за сценой из оперы “Рафаэль”, “Есть в сердце у меня”.
- Балакірев М.* “Испанская песня”, “Песня золотой рыбки”.
- Бах І.* “Ликуй, веселися”.
- Белліні Л.* Арія Ельвіри із опери “Пуританз” І ч.
- Булахов П.* “Признания”, “Я помню день”.
- Брамс І.* “Песня девушки”, “Напрасная серенада”.
- Векерлен Ж.* “Лес”, “Мариятта”, “Пробуждение”.
- Глінка М.* “Ах, когда б я прежде знала”, “Победитель”.
- Гречанінов О.* “Колискова”.
- Даргомижський О.* “На балу”, аріозо Наташі із опери “Русалка”.
- Регер М.* “Маленькая Мари”, “Колискова”.
- Скарлатті А.* “Как мотылек влюбленный”.
- Соколов В.* “Поле, поле чистое”.
- Форе Г.* “Мотылек и фиалка”.
- Шуберт Ф.* “Серенада”, “Куда”, “Баркарола”.
- Шуман Р.* “Лунная ночь”, “Подснежник”, “В сиянье теплых, майских дней”.

Середні і низькі голоси

- Балакірев М.* “Приди ко мне”, “Сосна”.
- Бородін О.* “Морская царица”, “Спящая княжна”, “Песня темного леса”.
- Брамс І.* “Одиночество в поле”, “Данко”.
- Верстовський А.* “Старый муж, грозный муж”.
- Глюк Х.* Арія Париса із опери “Парис і Олена” (“O del mio dolce ardor”).
- Глінка М.* “Мери”, “Скажи, зачем”, “Попутная песня”.
- Гріг Е.* “Охотник”, “Сон”, “С водяной лилией”.
- Даргомижський О.* “Влюблен я, дева-красота”, “Вертоград”, “Расстались гордо мы”.
- Шуберт Ф.* “К музыке”, “Пловец”.
- Шуман Р.* “Посвящение”, “Ворон”.

Романси та пісні українських композиторів

- Білаш О.* “Перша конвалія”.
- Дичко Л.* “Земле моя”, “Яблунева гілка”.
- Жербін М.* “Останні квіти”, “Після бурі”, “Прелюд-вокаліз”, “Любов моя”.
- Надененко Ф.* “Прощание”, “Последние цветы”, “Без вас хочу сказать вам много”, “Хотіла б я піснею стати”.
- Кос-Анатольський А.* “Зоряна ніч”.
- Шамо І.* “Пісня про щастя”, “Зацвіла в долині”.

Обробки українських народних пісень

- Вілінська І.* “Ніч яка місячна”.
- Заремба В.* “Реве та стогне”.
- Кропивницький М.* “Де ти бродиш, моя доле”.
- Лятошинський Б.* “Хилитесь, густі лози”.
- Овчаренко В.* “Утоптала стежечку”.
- Чишко О.* “Стоїть явір над водою”, “Спать мені не хочеться”, “Ой важу я, важу”.
- Єдличка А.* “Хусточка”.
- Кауфман Ф.* “Нащо мені чорні брови”, “Спать мені не хочеться”.
- Надененко Ф.* “Гандзя”.

Для нотаток

Для нотаток

Навчальне видання

ПОСТАНОВКА ГОЛОСУ

Програма для вищих навчальних закладів культури і мистецтв
I–II рівнів акредитації.

Укладач Н. М. Цибулько

Формат 60×84/16. Папір офсетний. Друк офсетний.
Ум. друк. арк. 1,16. Наклад 100 прим.

Видавництво “Фірма “ІНКОС”
14116, м. Київ, вул. Маршала Рибалка, 10/8;
Тел./факс: (044) 206-47-29, 206-47-21
E-mail: inkos@carrier.kiev.ua,
inkos@ln.kiev.ua

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до державного
реєстру видавців, виробників і розповсюджувачів видавничої
продукції № 2006 від 04.11.2004 р.